
СТАТУС ОСОБИ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ

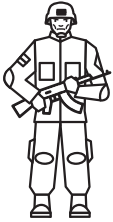

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЮРИДИЧНА СОТНЯ»

Порядок надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», ст.7, п.11-13 Постанови КМУ №685 від 08.09.2015 р. «Про затвердження Порядку надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх проведення»

Статус особи з інвалідністю внаслідок війни надається, якщо ви:

- військовослужбовець резервіст
- військовозобов'язаний
- працівник*
- особа рядового складу
- особа начальницького складу
- особа, яка перебувала у складі добровольчого формування, яке увійшло до складу ЗСУ/МВС/Нацгвардії

- Збройних Сил України
- Нацгвардії
- СБУ
- Служби зовнішньої розвідки України
- Держприкордонслужби
- Держспецтрансслужби
- Військових прокуратур
- МВС
- Управління державної охорони Держспецв'язку
- ДСНС
- Державної кримінально-виконавчої служби
- Добровольчих та інших військових формувань, які увійшли до складу ЗСУ/МВС/Нацгвардії
- ДФС
- Національної поліції України

*у разі відмови в наданні статусу, звертайтеся із позовом до суду

- Ви отримали інвалідність внаслідок захворювання, поранення, контузії, каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, під час безпосередньої участі у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів

Наказом антитерористичного центру при СБУ від 07 жовтня 2014 року №33/6/а «Про визначення районів проведення антитерористичної операції та термінів її проведення» визначено такі терміни:

Донецька та Луганська область – з 07.04.2014 року до дати, визначеної Указом Президента України як завершення АТО або військових дій на території України.
Харківська область – з 07.04.2014-14.09.2014.

Операція Об'єднаних сил триває з 30 квітня 2018 року, введена в дію Наказом Верховного Головнокомандувача ЗСУ «Про початок операції Об'єднаних сил із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації на території Донецької та Луганської областей».

УВАГА!

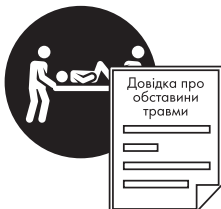
Також статус особи з інвалідністю внаслідок війни можуть отримати:

- волонтери, яким встановлено інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час забезпечення проведення;
- цивільні особи, яким встановлено інвалідність внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних від вибухових речовин, боєприпасів і військового озброєння на території проведення АТО/ООС та на лінії.

УВАГА!

Особа позбавляється статусу особи з інвалідністю внаслідок війни у разі:

- наявності обвинувального вироку суду, який набрав законної сили, за вчинення особою умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину під час участі в російсько-українській війні;
- виявлення факту підроблення документів про участь в російсько-українській війні або надання недостовірних даних про особу;
- подання особою заяви про позбавлення її статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

1. Поранення, контузія, каліцтво, захворювання

Документ: довідка про обставини травми* (див. стр. 97)

Хто видає: командир військової частини

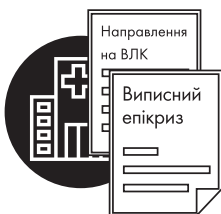
*якщо інвалідність отримана внаслідок захворювання, то довідка не видається

УВАГА!

Якщо командир не видав довідку про обставини травми, після прибуття в госпіталь потрібно написати рапорт на командира з проханням видати довідку (див. стр. 99)

Потрібно для:

- проходження ВЛК та МСЕК
- отримання одноразової грошової допомоги

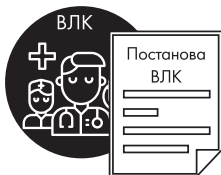
2. Лікувальний заклад (госпіталь)

Документи: виписний епікриз; направлення на ВЛК

Хто видає: начальник відділення, засвідчує начальник госпіталю

Потрібно для:

оформлення відпустки за станом здоров'я в частині проходження ВЛК

3. Військово лікарська комісія (ВЛК)

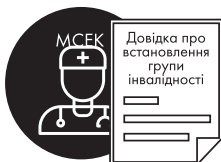
Що це: комісія лікарів при військово-медичному лікувальному закладі (госпіталі)

Документ: постанова ВЛК про причинний зв'язок поранення (травми, контузії, каліцтва)

Хто видає: голова комісії ВЛК

Потрібно для:

встановлення зв'язку між пораненням та участю у бойових діях

4. Медико-соціальна експертна комісія (МСЕК)

Що це: комісія лікарів при районній поліклініці

Документ: довідка про встановлення групи інвалідності із зазначенням причинного зв'язку інвалідності

Хто видає: голова МСЕК

5. Орган соціального захисту населення

Документ: посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни, залежно від групи інвалідності, встановленої МСЕК. Хто видає: орган соціального захисту населення за місцем реєстрації

! Посвідчення видається у день звернення особи

Довідка про обставини травми:

оформлення одноразової грошової допомоги у зв'язку з пораненням

встановлення зв'язку між участю в бойових діях та пораненням

Зразок довідки про обставини травми

Кутовий штамп
військової частини
(закладу)

ДОВІДКА про обставини травми (поранення, контузії, каліцтва)

_____ (військове звання, прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (рік народження)

«_____» _____ 20____ року одержав(ла) _____

_____ (вказати вид, характер і локалізацію поранення, травми, контузії, каліцтва)

За обставин _____

(докладно вказати, за яких обставин, під час виконання робіт, де, на службі чи ні, у відпустці, в стані алкогольного сп'яніння чи ні тощо)

Підстава: наказ командира (начальника) військової частини _____

від «_____» _____ 20__ року № _____

Видана для пред'явлення _____ (назва закладу, організації, куди надається довідка)

Командир (начальник) військової частини _____ (військове звання, підпис, прізвище, ініціали)

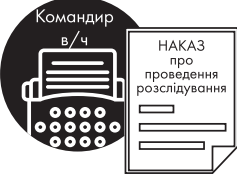
М.П.

УВАГА!

Наявність довідки впливає на формулювання висновку ВЛК, що в свою чергу впливає на розмір виплати одноразової грошової допомоги та можливість оформлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

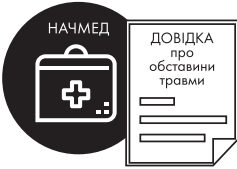
I Внаслідок бойових дій в частині відбулись втрати

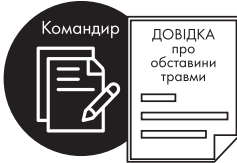
II Командир в/ч видає наказ про проведення розслідування та складання акта розслідування

III Уповноважений офіцер збирає пояснення постраждалих та свідків, описує події та складає акт розслідування

IV На підставі акта розслідування начальник медичної роти видає довідку про обставини травми

V Командир військової частини підписує довідку про обставини травми та направляє її до закладу охорони здоров'я, в якому перебуває поранений

УВАГА!

Якщо командир в/ч не направив довідку про обставини травми в госпіталь, потрібно уточнити у командира свого підрозділу, чи така довідка є в частині

Якщо довідка **НЕ ВИДАВАЛАСЯ**, потрібно скласти рапорт на командира в/ч з проханням провести розслідування та видати довідку про обставини травми. До рапорту потрібно додати свої пояснення про обставини поранення. За можливості додайте також пояснення свідків (інших військовослужбовців, які були з Вами в момент отримання поранення).

Зразок рапорту про видачу довідки про обставини травми

Командиру в/ч _____

РАПОРТ

Я, _____,
(звання, ПІБ)

прошу Вас видати наказ про призначення розслідування та видати мені довідку про обставини травми (поранення, контузії), отриманої мною під час виконання обов'язків військової служби _____

_____ (вказати дату та приблизний час поранення)

під час _____

_____ (опис обставин, за яких отримано поранення)

в районі _____

_____ (вказати населений пункт, де сталися події, які призвели до поранення)

згідно з Додатком 5 до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 14.08.2008 р. №402.

До рапорту додаю:

- Копію виписного епікризу з _____ № _____ від _____ 202__ р.;
(назва медично-лікувального закладу)
- Копію висновку ВЛК № _____ від _____ 202__ р.;
- Пояснення про обставини отримання поранення.

« _____ » _____ 20__ р.

_____ (Звання, прізвище, ініціали)

Зразок пояснення про обставини поранення

Командиру в/ч _____

ПОЯСНЕННЯ

Я, _____,
(звання, ПІБ)
_____ (номер в/ч),
(посада)

з приводу отримання мною _____
(вказати поранення)
_____ 202____ р. у районі _____
(населений пункт, область)

під час виконання мною обов'язків військової служби під час проведення антитерористичної операції, можу пояснити наступне:

Опис:

_____ (дата та час отримання травми)

_____ (де саме знаходився (ПТД, на завданні, у транспорті)

_____ (під час якого завдання та на підставі якого наказу отримав поранення)

_____ (що відбулося, хто був поруч, хто допоміг вибратись або як був доставлений до лікувального закладу і до якого, первинний діагноз)

_____ (хронологія переміщення між лікувальними закладами)

До пояснення додаю такі документи:

1. Копія виписного епікризу з _____ госпіталю № _____ від _____ 202____ р.
(додається перелік та копії всіх виписних епікризів, які у Вас є);
2. Копія висновку ВЛК № _____ від _____ 202____ р.;
3. Копія пояснення свідка (звання, ПІБ) _____ .

« _____ » _____ 20____ р. _____ (підпис) _____ (звання, прізвище, ініціали)

УВАГА!

- Замість «СЕПАРАТИСТИ» вживати термін «НЕВІДОМІ ОЗБРОЄНІ ОСОБИ»
- Не вживати точних назв озброєнь, які, на Вашу думку, проти Вас застосовувались (наприклад, замість «Град» писати, що «стріляли з механізованих артилерійських установок»)
- За можливості вказувати свідків та подавати їхні пояснення (наприклад, інших військовослужбовців, які були з Вами в момент отримання поранення)

УВАГА!

Власні пояснення та пояснення свідків направляються з рапортом про надання довідки про отримання поранення та підшиваються до розслідування у справі

ВСІ ДОКУМЕНТИ СЛІД НАПРАВЛЯТИ РЕКОМЕНДОВАНИМ ЛИСТОМ З ПОВІДОМЛЕННЯМ НА АДРЕСУ В/Ч

Якщо рапорт та пояснення подаються особисто, зробіть **КОПІЇ** всіх документів, та вимагайте особу, яка приймає документи поставити **ПІДПИС, ДАТУ ТА ПЕЧАТКУ** в/ч на Вашій копії документів

Оскарження невидачі або відмови у видачі довідки

Якщо довідка про обставини травми не буде видана протягом

15-30 ДНІВ

з моменту надходження рапорту та пояснень

звертайтеся до штабу оперативного командування, якому підпорядковується в/ч, з оскарженням бездіяльності

відмова у видачі довідки також може бути оскаржена шляхом подання рапорту до штабу оперативного командування

Військово-лікарська комісія встановлює придатність до військової служби та видає постанову ВЛК про причинний зв'язок захворювання, травм (поранень, контузій, каліцтв). ВЛК діють при військово-медичних лікувальних закладах (госпіталях).

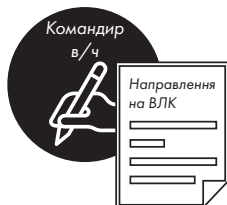
Наказ Міноборони №402
від 14.08.2008

«Про затвердження Положення
про військово-лікарську
експертизу в ЗСУ»

Порядок проходження ВЛК

I Після завершення лікування військовослужбовець зобов'язаний прибути до військової частини

II Командир військової частини дає направлення на ВЛК

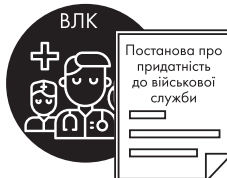
УВАГА!

Якщо стан здоров'я не дає змоги прибути до військової частини за направленням на ВЛК, рекомендацію може дати завідувач відділення госпіталю або районний військовий комісар

Якщо командир не видав направлення на ВЛК, потрібно написати рапорт на ім'я командира з проханням видати направлення на ВЛК (див. стр. 104)

III Уповноважений офіцер збирає пояснення постраждалих та свідків, описує події та складає акт розслідування

IV ВЛК приймає постанову (рішення) про придатність до служби та встановлює зв'язок між пораненням та участю у бойових діях

**ст. 21.5 Наказу
Міноборони №402**

Формулювання висновків ВЛК залежать від наявності довідки про обставини травми чи інших документів, які підтверджують зв'язок поранення з участю в бойових діях

За наявності довідки про обставини травми

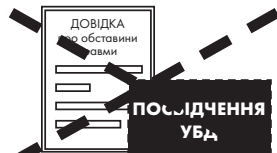
За відсутності довідки про обставини травми

**ПОСВІДЧЕННЯ
УБД**

**ПОСВІДЧЕННЯ
УБД**

**ПОСВІДЧЕННЯ
УБД**

1. За наявності посвідчення УБД та довідки про обставини травми:
«Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане із захистом Батьківщини»

2. Без посвідчення УБД:
«Поранення (контузія, травма, каліцтво), ТАК, пов'язане з виконанням обов'язків військової служби»

«Захворювання (поранення, контузія, каліцтво, травма), ТАК, пов'язане з проходженням військової служби»

УВАГА!

За відсутності довідки про обставини травми подавайте довідку про безпосередню участь в АТО (ООС), витяг з наказу по стройовій частині, копію військового квитка та будь-які інші документи, які засвідчують участь в АТО у період отримання поранення. Комісія може встановити зв'язок на підставі таких документів. У разі відмови звертайтеся до Центральної ВЛК.

Висновок ВЛК підлягає перегляду після надання довідки про обставини травми, незалежно від часу надання.

Висновок ВЛК підлягає перегляду вищою ВЛК.

Для перегляду та уточнення будь-яких рішень ВЛК звертайтеся до Центральної ВЛК (м. Київ, вул. Госпітальна, 16).

Зразок рапорту про видачу направлення на ВЛК

Командиру військової частини
(польова пошта) № 000000

_____

(звання та П.І.Б. командира)

Військовослужбовця

_____

(свою посаду, звання та ПІБ)

РА ПО Р Т

Я вже неодноразово звертався усно про те, що в мене різко погіршився стан здоров'я. Зокрема, в мене (детально вказати всі симптоми, вказати, що саме болить, зазначити про загострення). Мій стан хвороби прогресує, загострюється, відчуваю постійні болі. Через це можу ненароком вчинити будь-яку небезпечну чи аварійну ситуацію не з своєї вини, що може призвести навіть до жертв. По суті я став особою з інвалідністю, оскільки значним чином відмовляє здоров'я.

Згідно вимог «Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України», затверджене Наказом Міністерства оборони України від 14 серпня 2008 р. № 402 я, з таким захворюванням, явно являюсь непридатним до військової служби з виключенням з військового обліку.

В зв'язку з вищевказаним прошу надалі не порушувати мої права, не доводити ситуацію до ще більш критичного стану мого здоров'я та забезпечити надання мені законної можливості проходження військово-лікарської комісії з метою встановлення придатності/непридатності до військової служби, для чого видати мені у встановленому порядку: направлення на медичний огляд військово-лікарською комісією; службову характеристику для проведення медичного огляду військово-лікарською комісією та пакет інших необхідних документів.

Додатки (за наявності):

1. Медична характеристика.
2. Довідка від лікаря від _____ № _____.
3. Виписка з історії хвороби.
4. Інші підтверджуючі документи.

_____ 202_ року

_____

(підпис)

_____

(прізвище та ініціали)

МСЕК

I група
II група
III група

встановлює
групу інвалідності

%

визначає відсоток
втрати працездатності

визначає потребу
у протезуванні

Довідка МСЕК є підставою для нарахування
одноразової грошової допомоги та оформлення
інших соціальних пільг

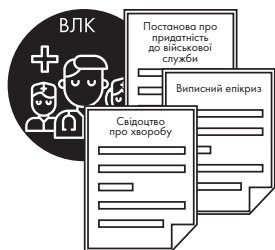
- Копія паспорта
- Копія ідентифікаційного коду
- Копія медичної книжки
- Свідоцтво про хворобу, видане ВЛК (відповідно з додатком №11 до наказу Міністерства оборони України №402 від 14.08.2008 року)
- Копія трудової книжки (у разі наявності)
- Довідка про придатність військовослужбовця або військовозобов'язаного до військової служби (у разі необхідності)
- Документи про безпосереднє залучення до виконання завдань в АТО (ООС) району її (їх) проведення або направлення на прибуття у відрядження для безпосередньої участі в АТО (ООС).

* Кожна МСЕК може уточнювати необхідний перелік документів

УВАГА!

При проходженні МСЕК потрібно мати з собою оригінали документів

Порядок отримання довідки МСЕК

I При завершенні стаціонарного лікування у закладі охорони здоров'я обов'язково отримайте довідку військово-лікарської комісії (ВЛК), виписний епікриз, свідоцтво про хворобу

II У медроті військової частини візьміть направлення на МСЕК. У направленні має бути вказаний строк служби (наприклад з 01.05.2014 по теперішній час)

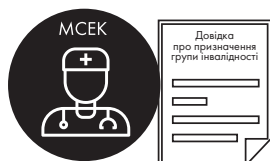
Якщо військова частина не видала направлення на МСЕК, потрібно написати рапорт на ім'я командира військової частини з проханням видати направлення на МСЕК (див. стр. 107)

УВАГА!

Для звільнених з військової служби направлення на МСЕК видає районний військкомат. Зразок заяви до військкомату з проханням видати направлення на МСЕК див. на стр. 108

III У районній лікарні або місцевому воєнному госпіталі зверніться до профільного лікаря (травматолог, невропатолог тощо) з проханням скликати МСЕК

IV МСЕК видає довідку про призначення групи інвалідності або визначає відсоток втрати працездатності

Довідка МСЕК видається у трьох екземплярах:

для пенсійного фонду

для особистого зберігання

залишається в архівах МСЕК

ВАЖЛИВО

Для поранених, які перебувають на лікуванні та не можуть пересуватися:

для осіб, які потребують огляду в медичних закладах МСЕК проводить виїзне засідання в закладах охорони здоров'я

документи на МСЕК подає медичний заклад

Зразок рапорту про видачу направлення на МСЕК

Командиру в/ч _____
_____

РА ПО Р Т

Я ПІБ є посада, звання військової частини №_____. Згідно постанови військово-лікарської комісії №_____ від _____ я є непридатним до військової служби, стан мого здоров'я не дозволяє здійснювати обов'язки військової служби.

Керуючись Положенням про порядок, умови та критерії встановлення інвалідності затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2009 року №1317 та з метою встановлення групи інвалідності/визначення відсотку втрати працездатності/визначення потреби у протезуванні прошу видати мені у встановленому порядку направлення на медико-соціальну експерту комісію.

Додатки (за наявності):

1. Копія постанови військово-лікарської комісії №_____ від _____ 20__р.
2. Інші підтверджуючі документи.

_____ 20_ року

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Зразок заяви до військового комісаріату з проханням видачі направлення на МСЕК

Військовий комісаріат (вказати район, область)

_____ (ПІБ)

_____ (звання)

ЗАЯВА

Я ПІБ звільнений з військової служби (дата, з якої військової частини). Згідно постанови військово-лікарської комісії я є непридатним до військової служби, стан мого здоров'я не дозволяє здійснювати обов'язки військової служби.

Керуючись Положенням про порядок, умови та критерії встановлення інвалідності затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2009 року №1317 та з метою встановлення групи інвалідності/визначення відсотку втрати працездатності/визначення потреби у протезуванні прошу видати мені у встановленому порядку направлення на медико-соціальну експерту комісію.

Додатки:

1. Копія постанови військово-лікарської комісії №_____ від _____ 20__ р.
2. Інші підтверджуючі документи.

_____ 202_ року

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)